

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตร การทำพานบายศรี
จำนวน ๓ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดทำหลักสูตรการทำพานบายศรี ได้จัดทำขึ้นตามนโยบายสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนกิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องให้กลุ่มเป้าหมายโดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงานใน ๕ กลุ่มอาชีพได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการ รวมถึงการเน้นอาชีพช่างพื้นฐาน ได้จัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ (New skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up skill) หรือทบทวนทักษะ (Re skill)

เพื่อให้สถานศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมนำไปใช้ในการขับเคลื่อน โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศ การดำเนินงานจัดกิจกรรมหลักสูตรฝึกอาชีพให้แก่ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ดำเนินการ ตามแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑) การกำหนดเนื้อหาและ ชั่วโมงในการเรียนหลักสูตรจะประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงของเนื้อหาความรู้และการปฏิบัติเมื่อผู้เรียนเรียน จบหลักสูตรแล้วสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมทั้งสามารถนำจำนวนชั่วโมง ที่ได้เรียนไปเทียบโอน เป็นผลการเรียนในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความเป็นมา	๑
หลักการของหลักสูตร	๑
จุดหมาย	๑
กลุ่มเป้าหมาย	๒
ระยะเวลา	๒
โครงสร้างหลักสูตร	๒
สื่อการเรียนรู้	๔
การวัดและประเมินผล	๔
การจบหลักสูตร	๔
เอกสารหลักฐานการศึกษา	๔
การเทียบโอน	๔
การอนุมัติหลักสูตร	๕
แบบทดสอบก่อนเรียน	๖
ใบความรู้	๗
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๙
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๐

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง รูปแบบพัฒนาอาชีพ
หลักสูตร วิชาการทำงานบายศรี
หลักสูตร ๓ ชั่วโมง
กลุ่มความคิดสร้างสรรค์
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

ในสมัยโบราณ ใบตองมีบทบาทมากในชีวิตประจำวัน เช่น การนำใบตองมาห่ออาหารหอม ช่วยให้อาหารหอมมีกลิ่นหอมน่ารับประทาน ใช้ห่อผัก ห่อดอกไม้ช่วยให้สดทนนาน ตลอดจนนำมาประดิษฐ์เป็นชิ้นงานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้มีรูปร่าง รูปทรงสวยงามประณีตยิ่งขึ้น เพื่อเป็นภาชนะบรรจุสิ่งของ เช่น กระทง ถาด กระจ่าง สำหรับบรรจุหรือจัดวางอาหาร ขนม ผลไม้ ดอกไม้ นำไปให้บุคคลซึ่งเป็นที่เคารพนับถือในวันปีใหม่ วันขึ้นบ้านใหม่ วันสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น

ปัจจุบันการจัดงานมงคลต่าง ๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ บวช แต่งงาน งานต้อนรับ งานตกแต่งสถานที่ ฯลฯ และงานประเพณีต่าง ๆ เช่น ลอยกระทง แห่เทียนพรรษา การไหว้ครู งานใบตองยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ และทำให้เกิดอาชีพประดิษฐ์งานใบตองในรูปแบบต่าง ๆ เป็นอาชีพหารายได้ให้กับผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ได้มอบหมายให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานตามพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จำนวน ๖ ประเด็น โดยประเด็นที่ ๓ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยและการส่งเสริมงานศิลปาชีพ สำนักงาน กศน. จึงได้น้อมนำพระราชเสาวนีย์มาดำเนินการจัดทำหลักสูตรงานใบตองขึ้น ซึ่งเป็นหลักสูตรที่บูรณาการต้นทุนทางด้านวัฒนธรรมการจัดดอกไม้แบบไทยและชนบประเพณีของไทย เพื่อให้ประชาชนที่สนใจได้นำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ อีกทั้งส่งเสริมให้มีเจตคติที่ดีต่องานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติเห็นแนวทางในการอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนและสืบทอด รวมทั้งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการคิดค้นพัฒนาลักษณะรูปแบบของงานใบตองให้เข้ากับยุคสมัย และตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ยังคงความสวยงามแบบไทยไว้ อีกทั้งเน้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้เรื่องการประกอบอาชีพและการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องศิลปะงานใบตองเพื่อการประกอบอาชีพ
๒. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะรวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์งานใบตอง
๓. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดทำศิลปะงานใบตอง
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาชีพการจัดทำศิลปะงานใบตอง
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถเขียนโครงการอาชีพได้
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงการประเป็นผู้ประกอบการที่ดี

กลุ่มเป้าหมาย

๑. ประชาชนผู้ที่ไม่มียาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
๓. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการเปลี่ยนอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน ๓ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๑ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง

โครงสร้าง หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง รูปแบบพัฒนาอาชีพ

หลักสูตร วิชาการทำพานบายศรี หลักสูตร ๓ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ช่องทางการประกอบอาชีพในการจัดทำงานใบตอง	๑. เพื่อให้ผู้เรียนบอกความสำคัญในการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตองได้ ๒. เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง ๓. เพื่อให้ผู้เรียนบอกทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง	๑.ความสำคัญของงานใบตอง ๒.ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ๓.แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับงานใบตอง ๔.ทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง	วิทยากร วิทยากรบรรยาย ความสำคัญของงานใบตอง ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปผลการเรียนรู้ ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูล ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง และสรุปผลการเรียนรู้ วิทยากรช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม วิทยากรแนะนำแหล่งเรียนรู้งานใบตองให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม แล้วสรุปผลการเรียนรู้ ผู้เรียนสรุปผลการเรียนรู้จากการฟังบรรยาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม แล้วเขียนแนวคิดเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง วิทยากรตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติม	๒๐ นาที	๑ ชั่วโมง

๒.	ทักษะการประกอบอาชีพ จำนวน ๕ ชั่วโมง	๑.เตรียมวัสดุอุปกรณ์และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงานใบตองได้ ๒. ผู้เรียนสามารถพับกลีบใบตองแบบต่าง ๆ ได้อย่างน้อย ๑๐ แบบ ๓.ผู้เรียนสามารถประดิษฐ์บายศรีขนาดเล็กได้อย่างสวยงาม	๑.การเตรียมวัสดุอุปกรณ์งานใบตอง ๒.เทคนิคการพับกลีบใบตอง ๓.การประดิษฐ์ธาดวงกลมกลีบกุหลาบ ๔. การทำบายศรี	๑.ผู้สอนบรรยายประกอบตัวอย่างของจริงเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานใบตอง ผู้เรียนสังเกต สอบถาม และบันทึกการเรียนรู้ และทำกิจกรรมตามที่กำหนด ผู้สอนสังเกตการมีส่วนร่วม ประเมินผลการปฏิบัติ ๒.วิทยากรให้ดูตัวอย่างของจริงธาดใบตองกลีบกุหลาบ และแนะนำวิธีการประดิษฐ์ ๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติประดิษฐ์ธาดใบตองกลีบกุหลาบ ๔. วิทยากรให้ดูตัวอย่างบายศรีขนาดเล็กของจริง ได้แก่ บายศรีปากชาม และบายศรีสี่ทิศ ของจริง และจากรูปภาพ พร้อมแนะนำวิธีการประดิษฐ์ ๕. ผู้เรียนเลือกแบบบายศรีที่ต้องการแล้วฝึกปฏิบัติประดิษฐ์บายศรีพร้อมตกแต่ง	๒๐ นาที	๓๐ นาที
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	๑.บอกองค์ประกอบในการประกอบอาชีพได้ ๒.ระบุช่องทางการจัดจำหน่ายงานใบตอง ๓.บอกวิธีการส่งเสริมการจัดจำหน่ายงานใบตอง ๔.จัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ได้ ๕.บอกคุณลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจที่ดีได้	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ ๑. องค์ประกอบประกอบอาชีพ เวลา แรงงาน ทุน แหล่งวัตถุดิบ แหล่งจัดจำหน่าย ๒. การจัดการอาชีพ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด	ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบในการประกอบอาชีพ วิธีเพิ่มมูลค่างานใบตองวิทยากรอธิบายเพิ่มเติม วิทยากรบรรยายความรู้เรื่องส่วนผสมทางการตลาดในการจัดการอาชีพ ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่างานใบตอง ช่องทางการจัดจำหน่ายหรือรับงาน วิธีการส่งเสริมการจัดจำหน่ายหรือ	๒๐ นาที	๓๐ นาที

				เพิ่มปริมาณการสั่งทำงาน ใบตอง วิทยากรบรรยายวิธีการ จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในการประกอบอาชีพรับงาน ใบตอง ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ จัดทำบัญชี ผู้เรียนระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการธุรกิจที่ดี วิทยากรสรุปและอธิบาย เพิ่มเติม		
					๑	๒
					๓	

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้ วิทยากร
๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ หนังสือ ตำรา ใบงาน ใบความรู้
๓. ตัวอย่างของจริง
๔. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติ
๕. รูปภาพประกอบ
๖. แหล่งเรียนรู้ สถานที่ศึกษาดูงาน
๗. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงาน/ชิ้นงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังการจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

การอนุมัติหลักสูตร

เห็นชอบหลักสูตรการทำนบายศรี เป็นหลักสูตรที่ดี มีความยืดหยุ่นเอื้อต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เห็นควรนำไปจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายประชาชนในพื้นที่ต่อไป

แบบทดสอบก่อนเรียนหลักสูตรวิชาการทำพานบายศรี

๑. ข้อใดคือส่วนผสมหลักของขนมดอกจอก
  - ก. แป้งข้าวเจ้า
  - ข. แป้งสาลี
  - ค. แป้งมัน
  - ง. แป้งข้าวโพด
๒. ขนมดอกจอกมักจะใช้เครื่องมือใดในการขึ้นรูป
  - ก. เครื่องตีไข่
  - ข. กระทะไฟฟ้า
  - ค. พิมพ์ขนมดอกจอก
  - ง. เครื่องนวดแป้ง
๓. ขนมดอกจอกมีลักษณะอย่างไร
  - ก. เป็นแผ่นบางๆ
  - ข. เป็นรูปดอกไม้
  - ค. เป็นรูปทรงกลม
  - ง. เป็นเส้นยาว
๔. การทอดขนมดอกจอกควรใช้ไฟแบบใด
  - ก. ไฟแรง
  - ข. ไฟกลาง
  - ค. ไฟอ่อน
  - ง. ไม่ใช้ไฟ
๕. ขนมดอกจอกเป็นขนมที่นิยมทำในโอกาสใดมากที่สุด
  - ก. งานแต่งงาน
  - ข. งานศพ
  - ค. เทศกาลปีใหม่ไทย
  - ง. งานเลี้ยงวันเกิด

ใบความรู้ การทำพานบายศรี

งานประดิษฐ์บายศรี เป็นงานประดิษฐ์ที่ตกทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตแบบไทยเป็นงานที่มีความประณีต มีความงามและมีคุณค่าทางศิลปะ มีความเป็นเอกลักษณ์ ของชาติไทย เป็นมรดกที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ เป็นการนำวัสดุธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด ผู้ที่มีความสามารถในการประดิษฐ์บายศรีได้ถือว่าเป็นปราชญ์ ของท้องถิ่น ซึ่งก่อให้เกิดความภูมิใจในวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย

อุปกรณ์

๑. ใบตองกล้วยตานี
๒. ชาม
๓. มีด
๔. ไขตัม
๕. กล้วยน้ำว้า
๖. กรรไกร
๗. ไม้กลัด
๘. ดอกไม้
๙. ไม้ปลายแหลม
๑๐. เข็มกับด้าย
๑๑. ข้าวเหนียวปั้น
๑๒. น้ำมันมะกอก
๑๓. ไก่หนึ่ง

วิธีทำ เช็ดใบตองให้สะอาดและฉีกใบตองดังนี้

ทำกรวย ฉีกกว้าง ๑๐ นิ้ว จำนวน ๒ แผ่นเกล็ดประกอบกรวย ฉีกกว้าง ๒ ๑/๒ นิ้ว จำนวน ๑๕ แผ่นทำนมสาว ปิดเกล็ดกรวย ฉีกกว้าง ๑/๒ นิ้ว จำนวน ๔ เส้นด้วยยอดบายศรี ฉีกกว้าง ๕ นิ้ว จำนวน ๒ แผ่นตัวลูก ฉีกกว้าง ๒ ๑/๒ นิ้ว จำนวน ๙๐ แผ่นผ้านุ่ง ฉีกกว้าง ๒ ๑/๒ นิ้ว จำนวน ๘๐ แผ่นตัวบายศรีพญานาค ฉีกกว้าง ๒ ๑/๒ นิ้ว จำนวน ๘๐ แผ่น

๑.การม้วนกรวยนำใบตอง ๒ แผ่นที่ฉีกไว้มาประกบกันให้ทางปลายอ่อนทั้ง ๒ แผ่นสลับกัน แล้วม้วนให้เป็นกรวย ให้ปลายอ่อนอยู่ข้างนอก ตัดปากกรวยให้เรียบ ความสูงจากยอดประมาณ ๑๐ นิ้ว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖ นิ้ว

๒.การพับผ้านุ่งมีทั้งหมด ๘๐ แผ่น พับผ้านุ่งโดยพับริมทั้ง ๒ ข้าง ให้ชิดกับยอดแหลม นำผ้านุ่งที่พับไว้มาห่อตัวบายศรี ๓ นิ้ว โดยให้ยอดเท่ากันทั้ง ๒ ข้าง

๓.การเข้าตัวบายศรีมีทั้งหมด ๑๐ ตัว โดยมือซ้ายจับริมบนตอนกลาง มือขวาม้วนทางด้านข้างไว้ข้างใน ม้วนให้เรียวเล็กพอประมาณ

๔. นำบายศรีทุกตัวล้างด้วยน้ำผสมน้ำมันมะกอกเพื่อให้ใบตองสีเขียวสด

๕. การเตรียมพานบายศรีตัดแผ่นโคมให้เป็นทรงกลมขนาดเท่ากับพานและขนาดเล็กลงเป็นชั้นๆ นิยมทำ ๓ ชั้น ๕ ชั้น ห่อด้วยตอง ใช้ไม้แหลมเสียบตรงกลางยึดติดกันเป็นชั้นๆ.

๖. วางกรวยบายศรีตรงกลางฐานชั้นแรกยึดด้วยเช็มหมุดหรือไม้กลัด ยอดบายศรีตกแต่งด้วยดอกไม้ เทียนยาว ๑ คู่ กลีตรวยใช้ดอกพุทเสียบ นำตัวบายศรี ๕ ตัววางฐานชั้นที่สองหันตัวลูกออกข้างนอก ใช้ไม้แหลมแทงยึดตัวบายศรีกับฐาน นำตัวแมงดาวางสับหว่างบายศรีทั้ง ๕ ตัวให้หางแมงดาหันขึ้น

จากนั้นจึงนำใบไม้ (ส่วนใหญ่จะนำใบไม้ที่มีชื่อเป็นมงคล เช่น ใบเงิน ใบทอง) มาวางรองบนพาน เพื่อปกปิดไม่ให้มองเห็นโคมที่รองพื้นพาน และนำดอกไม้สีสด เช่น ดอกบานไม่รู้โรย หรือดอกดาวเรือง มาประดับบนพานเพิ่มความสวยงามหรือทำมาลัย สวมบนยอด หรือทำเป็นอุบะร้อยรอบพานแต่ละชั้น ก็จะเพิ่มสีสัน และความสวยงามให้แก่พานบายศรีมากขึ้น

ขั้นตอนและวิธีทำบายศรี ก็มีอยู่เพียงเท่านี้ หมั่นศึกษา และฝึกฝนบ่อยๆ ก็จะสามารถทำบายศรีได้ด้วยตนเอง และมีฝีมือสามารถทำบายศรีใช้ในงานพิธีต่างๆ และอาจจะทำเป็นอาชีพ นำรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัวในที่สุด

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๑ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๑ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง: ตอบคำถามต่อไปนี้โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

ข้อที่ ๑: พานบายศรีคืออะไร

- ก. พานที่ใช้ในการทำบุญบ้าน
- ข. พานที่ใช้ในพิธีแต่งงาน
- ค. พานที่ใช้ในการทำบุญวัด
- ง. พานที่ใช้ในพิธีสักการะและขอพร

ข้อที่ ๒: วัสดุที่นิยมใช้ในการทำบายศรีคืออะไร

- ก. ใบตอง
- ข. กระดาษสี
- ค. ผ้าไหม
- ง. ดอกไม้ประดิษฐ์

ข้อที่ ๓: การทำพานบายศรีมักใช้ในพิธีใด

- ก. พิธีบวช
- ข. พิธีแต่งงาน
- ค. พิธีขึ้นบ้านใหม่
- ง. ทุกข้อที่กล่าวมา

๔. ทำไมการใช้ใบตองจึงเป็นที่นิยมในการทำบายศรี?

- ก. ใบตองเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายและย่อยสลายได้
- ข. ใบตองมีสีสวยงาม
- ค. ใบตองมีความเหนียวและทนทาน
- ง. ใบตองไม่มีกลิ่น

ข้อที่ ๕: ข้อใดคือความหมายของบายศรีในวัฒนธรรมไทย

- ก. สัญลักษณ์ของความสุกและความเจริญ
- ข. สัญลักษณ์ของความรักและความผูกพัน
- ค. สัญลักษณ์ของความสำเร็จและความมั่งคั่ง
- ง. สัญลักษณ์ของความสงบและความมั่นคง

เฉลย

ข้อที่ ๑: ง. พานที่ใช้ในพิธีสักการะและขอพร

ข้อที่ ๒: ก. ใบตอง

ข้อที่ ๓: ง. ทุกข้อที่กล่าวมา

ข้อที่ ๔: ก. ใบตองเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายและย่อยสลายได้

ข้อที่ ๕: ก. สัญลักษณ์ของความสุกและความเจริญ